

60 ANYS DELS TRACTATS DE ROMA

Canviar Europa i aprofundir-ne la democràcia és la millor commemoració

El 25 de març se celebren 60 anys de la signatura dels Tractats de Roma que, amb el temps, han donat lloc a la Unió Europea. Uns tractats signats poc temps després que el nazi-feixisme hagués devastat el continent, en un moment on els vectors de l'antifeixisme, la força del moviment obrer i els valors de la il·lustració impulsaven a la majoria de països d'Europa la constitucionalització de molts dels drets socials i les llibertats que avui gaudim i, alhora, impulsaven una col·laboració i integració europea garant de pau i prosperitat. Commemorar i celebrar aquell impuls és complementari a no restar cofois i mers espectadors de la multitud de reptes que assetgen el somni europeu.

Europa avui està immersa en moltes crisis. L'especificitat, la profunditat i l'allargament de la crisi a l'eurozona (i les receptes fallides dominants d'austeritat i contrareformes estructurals), la rellevància política de la dreta extrema en molts països i la força relativa de la Internacional Reaccionària, les pulsions de replegaments nacional-identitaris, el retrocés en drets socioeconòmics, la cristal·lització de les desigualtats en el si de les diverses societats, les múltiples inseguretats, la divergència i confrontació d'interessos econòmics entre països, l'aparició a l'est de governs il·liberals, els riscos geopolítics i els conflictes en molts dels països del seu entorn i la crisi en la gestió de l'acollida de refugiats.

Diversos en són els determinants: l'hegemonia multinivell del neoliberalisme, la desqualificació entre àrees econòmiques globalitzades i marcs jurisdiccionals amb capacitat democràtica que resten encara a escala estatal, l'ús confrontatiu de "nosaltres" excloents, una arquitectura institucional captiva de l'intergovernamentalisme i de regles esbiaixades fetes ex-ante i la manca d'una governança democràtica amb visió comunitària, amb capacitats suficients i que assegurin l'interès general i de conjunt.

Alhora, diversos perills d'abast global necessiten una Unió Europea activa al món. El canvi climàtic i els límits estructurals de l'actual model de creixement econòmic i l'amenaça al multilateralisme i la seguretat internacional que suposa l'administració Trump requereixen una Europa decidida a disposar d'una política exterior pròpia i autònoma i a liderar la lluita contra el canvi climàtic i el compromís per una governança mundial estabilitzadora i garant de drets humans i pau arreu.

Tots aquests elements fan evident que la continuïtat passiva i resignada no és solució.

Des del nostre europeisme conseqüent, exigent i crític creiem important confrontar les pulsions de descomposició i desintegració del continent i de competició i conflicte entre estats i ser l'alternativa al projecte de les dretes extremes continentals, que és el replegament nacional.

Volem i necessitem un aprofundiment democràtic en la integració europea perquè sabem que els reptes globals de la humanitat i la biosfera, que plantejar una alternativa al neoliberalisme i que revertir la financiarització de l'economia necessiten actors d'una mida i capacitat democràtica suficients. O més integració política, o més globalització neoliberal i caos geopolític. Creiem, a més, que necessitem completar la unió monetària i econòmica amb la unió política i fiscal i amb l'impuls de la convergència social. Per tal que sigui sostenible, funcional i resiliència a noves crisis, cal una eurozona amb harmonització i capacitat fiscal i de transferències, i amb una forta legitimació democràtica que arraconi tota temptació tecnocràtica i intergovernamental. I no obviem dir que volem una Europa més democràtica i unida per fer més possible el nostre projecte de llibertat, igualtat, fraternitat i pau, on els valors de l'internacionalisme siguin la norma.

En aquests moments on s'està discutint d'una Europa a diverses velocitats, volem remarcar que el fonamental és que els aprofundiments democràtics i d'integració es facin a partir del mètode comunitari i no a través de tractats intergovernamentals al marge de la UE.

Sabem que per fer tot això possible hem de canviar moltes coses: l'hegemonia en el pensament econòmic present a tots nivells, l'actual distribució de poders, les aliances i majories que governen els diferents estats membres i les institucions europees, l'arquitectura institucional, les regles esbiaixades i el predomini asimètric dels estats-nació. Però també sabem que no estem sols en aquesta crida. Moltíssimes persones d'arreu del continent comparteixen aquest sentir i diagnòstic i, alhora, l'aspiració de canviar-ho profundament. Amb la reflexió i l'acció compartida d'organitzacions polítiques, moviments socials i intel·lectuals i acadèmics, en un procés d'intercanvi i interès paneuropeu sense precedents, s'està obrint la finestra que pot permetre aquesta reforma profunda.

És en aquests moments transcendents per al futur del continent i les seves gents que volem remarcar el nostre compromís en posar totes les energies per donar la batalla per canviar i democratitzar Europa i les seves institucions. Fer-ho és la millor manera de mantenir i eixamplar el somni europeu.

Iniciativa per Catalunya Verds

Barcelona, 23 de març de 2017